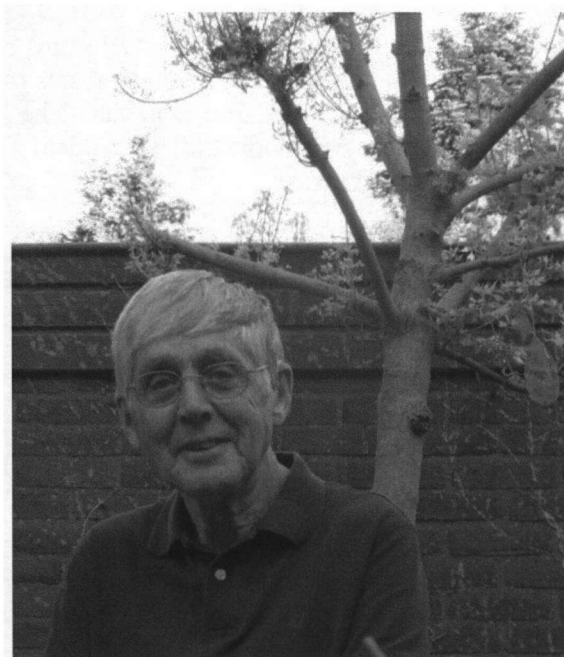

Een leven lang vogelen

Interview met Freek Beffers (83)

Freek Beffers was ruim dertig jaar actief in de vereniging en is voor veel oudere leden een bekende verschijning. Tegenwoordig doet hij het rustiger aan.

Lenny Langerveld

Wat heb je met vogels?

Ik had een broer die postduiven hield. Ik praat dan over de jaren '30, toen ik nog een jongetje was. Op een dag zag ik boven die duiven een sperwer vliegen. Die sperwer joeg de duiven een beetje uit elkaar en op een gegeven moment pakte hij één losse duif. Dat weet ik nog, dat maakte veel indruk op me.

Ging je vanaf dat moment al naar vogels kijken?

Nee, dat echte vogelen was pas later. Ik had al wel van jongs af aan de neiging om naar buiten te gaan. Na de oorlog had je zo'n tijd dat jongeren gingen kamperen. Met jeugdgroepen van de kerk, op zaterdagmiddag weg op de fiets de natuur in. Het echte vogelen is pas gekomen toen ik vanuit Amsterdam hier in Het Gooi ben gaan wonen en we wonen hier nu 50 jaar. Op zondagmorgen vroeg, met de verrekijker het bos in met een boekje en dan kijken. Als ik het geluid hoorde en de vogel niet herkende, ging ik net zo lang zoeken tot ik de vogel zag. Maar de echte kennis heb ik pas opgebouwd bij de Vogelwerkgroep. Ik ben begonnen met de Eempoldertellingen. Ruim

tien jaar lang heb ik om de veertien dagen in het voor- en najaar vogels geteld in de Eempolders. Je moest goed kijken. Een stormmeeuw op afstand is bijvoorbeeld niet zo heel makkelijk te herkennen. Kokmeeuw, zilvermeeuw, en dat soort dingen en dan moest je dat goed registreren. Daar heb ik veel van geleerd, ja.

Wat heb je nog meer gedaan voor de Vogelwerkgroep?

Ik ben begonnen met die Eempoldertellingen. Later kwamen daar de broedvogeltellingen nog bij in het voorjaar. Met een vast maatje deed ik dat en ook met Bertus van den Brink, Adrie Vermeulen, Dick Jonkers, Jelle Harder of Jan Bos. 's Morgens als het licht werd moest je aanwezig zijn. Dan kwam je tussen de vijftig en zestig soorten broedvogels tegen. Dat heb ik wel een paar jaar gedaan. Die Eempoldertellingen waren wel de hoofdmoot en die broedvogelinventarisaties deed je er dan in het voorjaar gedurende een week of zes bij. Meer dan 20 jaar heb ik nestkasten gecontroleerd in de Franse Kamp. Dat heb ik jarenlang gedaan naast mijn werk. Eigenlijk vond ik dat het allerleukste.

Nestkasten gecontroleerd?

Meer dan veertig nestkasten per keer. Dat lukte me niet in één dag of avond, dus splitste ik het op in twee delen. Ik deed het om de tien dagen en vanaf eind april wekelijks. Met de fiets erheen, ladder over mijn schouder en ter plekke lopen. Vaak na vijven als ik van mijn werk kwam. Het begon eind maart, begin april. Want dan wilden we weten hoeveel eieren er in de nesten lagen en wanneer het eerste ei uitkwam. Je verstoorde die vogels een beetje, dus dat controleren moest je leren. Als je bijvoorbeeld de eieren wilde tellen, moest je dat beest van het nest jagen. Dat moest je niet te wild doen. Ik heb ook wel aan anderen gevraagd hoe zij dat deden en soms liet ik 'm dan maar zitten, of ik duwde een beetje, zo met mijn handen, en dan vloog ie alsnog weg.

Was de Vogelwerkgroep toen anders?

Nee. De manier van werken is met de excursies min of meer gelijk gebleven. Vroeger bleven we binnen de landsgrenzen. Dan gingen we alleen naar de Waddeneilanden of Noord-Holland. Later kreeg je ook de buitenlandse excursies. Ik ben nooit excursieleider geweest, want dan moet je mensen telkens vertellen wat een tiftjaf is of een fitis en dat geduld heb ik nooit op kunnen brengen. Mijn kennis was groot genoeg, maar ik heb er nooit voor gekozen. Ik assisteerde wel een beetje, dus als ik met Adri Vermeulen meeliep met een groep, hielp ik wel mee kijken en luisteren. Met zo'n groep van 20 mensen kon je toch wel met een paar mensen apart nog informatie geven en op die manier een beetje assisteren.

Wat lag jou beter?

De kennis van de geluiden was bij mij al vroeg goed ontwikkeld. Mensen die geen ervaring hebben, die willen een zwartkop ook zien natuurlijk. En je moest dan zoeken en daar was ik niet zo goed in. Dat is altijd zo geweest. Mijn vrouw Gerda wil toch steeds weer kijken naar de boomklevers die hier vlakbij zitten, maar dat doe ik eigenlijk niet meer. Zo gaat dat. Eigenlijk moet je in je tuin beginnen, als je begint te vogelen. Vinken, een zwartkop, daar kun je het snelst op trainen. Tuinfluiters heb ik ook altijd goed kunnen herkennen. Makkelijke vogel, als je het geluid kent.

Wat is je favoriet?

De nachtegaal. Vroeger fietste ik wel speciaal naar de Eem, ter hoogte van Nijkerk, om een uurtje te gaan luisteren naar de nachtegaal. Fluiten en dan sjeek sjeek sjeek sjeek... dan herken je 'm wel. Later ontdekte ik dat ze ook dichterbij in de buurt zaten, richting Almere zeg maar. Een vogel die ik al jarenlang niet meer gehoord heb en die ik nog wel eens zou willen horen, is de wielewaal. Tien jaar geleden heb ik 'm voor het laatst gehoord in Het Gooi, op het landgoed Oud Naarden.

Jij bent altijd op pad geweest met 'de jongens van het eerste uur'. Klopt dat?

Nou, die anderen zaten er al vanaf het begin bij. Ik niet. Zij waren echt grootmeesters hoor. Die lui, dat waren topvogelaars. Mensen als Paul van der Poel hadden automatisch de leiding. Ik vond dat prima. Dick Jonkers, die was ook fabelachtig. Wat een scherp gehoor.

Al die keien, al die goeie jongens, die konden die geluiden meteen oppakken. Dat heb ik nooit gekund. Ze hadden allemaal hun specialisme. Paul van der Poel bijvoorbeeld, was een specialist in vogels nadoen. Met Jan Bos ging ik ook veel op pad. Dan gingen we naar het Land van Maas en Waal met de auto en dan kwamen we bij een oude boerderij en zei hij: 'In die schuur daar zit een kerkuil'. Als we daar kwamen zat die kerkuil er ook. Heel grappig. Adri Vermeulen en Jan Bos zijn van mijn leeftijd, Dick was wel wat jonger net als Jelle Harder. Dat was ook zo'n echte fanatieke vogelaar. Het was een mooie tijd, we hadden echt een band met elkaar.

Mee met de grote jongens, je hoorde er qua leeftijd ook bij. Ze hadden allemaal een specialisatie. Wat was jouw ding?

Ik was leergierig. Ik sloeg het snel op, vooral de geluiden. Ik was gericht, fanatiek en ik nam het heel serieus. In die groepen mankeerde het daar nogal eens aan. Voor de leidinggevenden was dat wel eens hinderlijk. Mensen wilden eigenlijk ook bijpraten of zich ontspannen. Ik was er echt op uit om te leren. Ik weet niet of al die mensen van het eerste uur er nog zijn, maar toen heb ik veel aan ze gehad.

Hoezo je weet het niet meer? Heb je geen contact meer?

Nee, eigenlijk niet. Ik ben niet actief meer. Alles wordt wat minder. Ik ga nog wel eens naar de Eempolders op eigen houtje, maar niet meer voor de tellingen. Vorig jaar ben ik nog wel een keer naar een verenigingsavond geweest, maar dit jaar nog niet. Ik mis het ook wel, maar de praktijk is, dat het vaak niet meer lukt om er te komen. Ik moet dan naar Hilversum en dat is een eind fietsen. De laatste keer dat ik wilde gaan was het donker en het regende en dan komt het er toch weer niet van om te gaan. Dus je neemt steeds meer afstand, ja.

Hoe zou je leven eruit hebben gezien zonder de Vogelwerkgroep?

Een beetje armer. Het was een hoofdzaak in mijn leven. De Eempoldertellingen, de nestkasten in de Franse Kamp... de excursies op de eilanden. Zo'n excursie duurde maar twee dagen, maar voor je gevoel was je je werk helemaal kwijt. Je was er echt helemaal uit. Het ging wel om het vogelen, maar ook om het buiten zijn.